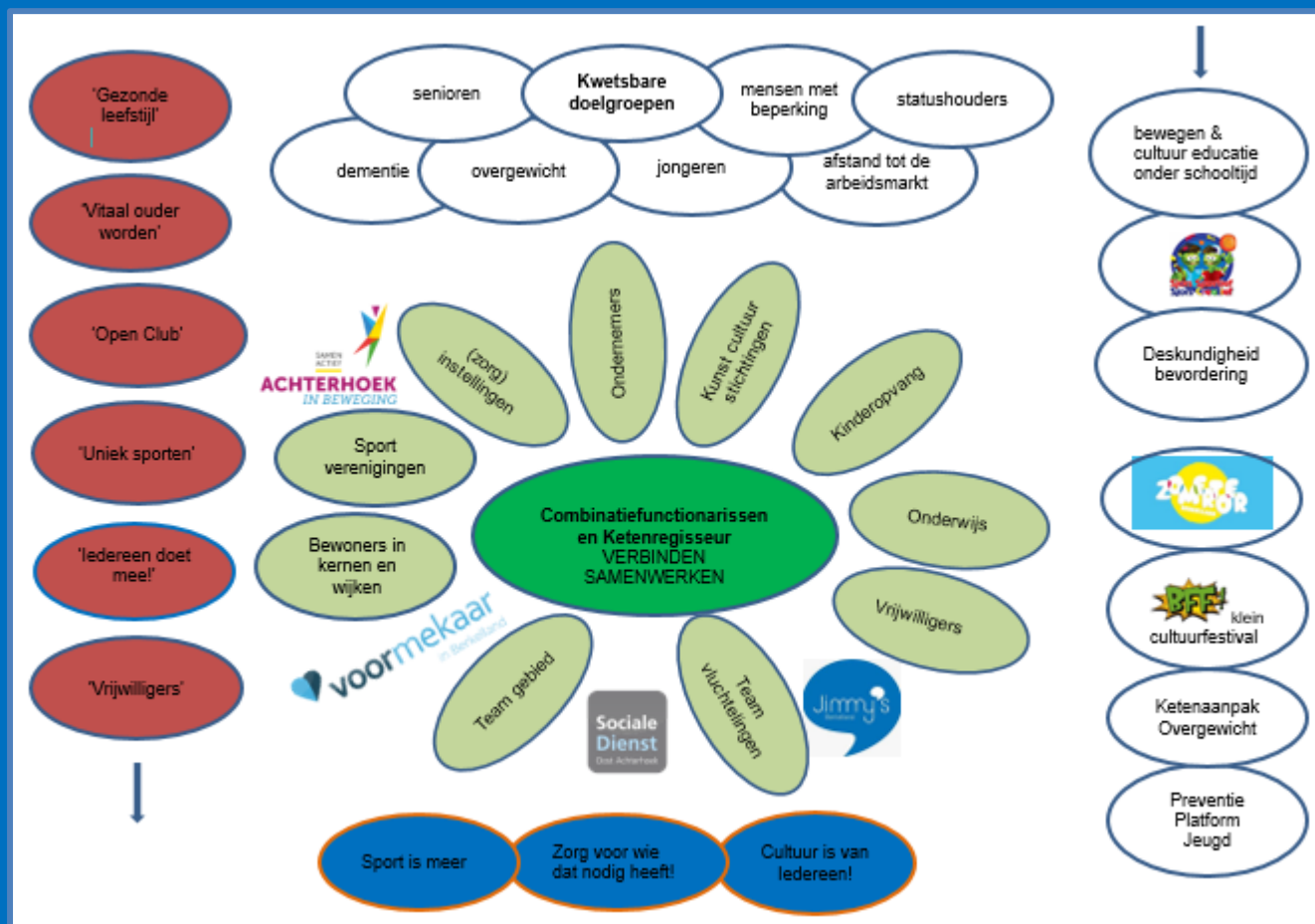

EVALUATIE RESULTATEN, EFFECTEN EN ANALYSE INZET COMBINATIEFUNCTIONARISSEN PERIODE 2017-2021

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Hoofdstuk 1 : Algemene inleiding van de combinatiefunctionarissen	4
Covid-19 stagneert de ontwikkelingen.....	7
Hoofdstuk 2: Evaluatie resultaten, effecten en analyse.....	8
2.1.1 Inzet en effecten CF Sport & Bewegen voor de jeugd.....	8
2.1.2 Inzet en effecten CF Sport & Bewegen voor kwetsbare doelgroepen.....	11
2.1.3 Analyse inzet CF Sport & Bewegen.....	13
2.2.1 Inzet en effecten CF Cultuur(educatie) leesbevordering voor de jeugd.....	14
2.2.2 Inzet en effecten CF Kunst & Cultuur(educatie) voor de jeugd.....	16
2.2.3 Inzet en effecten CF Kunst & Cultuur(educatie) voor kwetsbare doelgroepen.....	18
2.2.4. Analyse inzet CF Kunst & Cultuur(educatie).....	21
2.3 Inzet CF gezamenlijke projecten Zomertoer, BFF en Sjors Sportief Creatief	22
2.4.1 Inzet en effecten CF ondersteuning van vrijwilligers, verenigingen en organisaties.....	23
2.4.2 Analyse inzet CF ondersteuning van vrijwilligers, verenigingen en organisaties.....	25
Hoofdstuk 3: Totaal analyse CF periode 2017-2021.....	26
Hoofdstuk 4: Aanbevelingen aanbesteding CF 2022-2026.....	27

LEESWIJZER

Voor u ligt de evaluatie van de inzet van de combinatiefunctionarissen (CF) in gemeente Berkelland periode 2017-2021.

We kijken terug op vier jaar inzet van 11,7 fte binnen Sport & bewegen en Kunst & cultuur(educatie). Natuurlijk voor de jeugd onder schooltijd, maar ook naschools in de wijken. En binnen het sociaal domein, voor diverse kwetsbare doelgroepen. Ondersteunend aan sportverenigingen en cultuurpartners. Vier jaar inzet CF waarbij bewegen en cultuur als belangrijk middel voor een gezonde leefstijl, preventie, participatie, integratie, leefbaarheid en welbevinden wordt ingezet.

De CF zijn actief in en voor een breed palet aan programma's, projecten en activiteiten, doelgroepen en doelstellingen. Heel veel informatie voor een evaluatie en dus moeilijk te vatten in een paar A4-tjes.

We hebben de evaluatie van periode 2017-2019 en de informatie van periode 2019-2021 gebundeld en gecomprimeerd.

Periode 2017-2019 en 2019-2021 zijn niet samengenomen, omdat in 2019-2021 vanaf maart 2020 de inzet van de CF en de resultaten sterk is beïnvloed door de COVID-19 en alle maatregelen. Dit zou een vertekend beeld geven.

In deze evaluatie kunt u lezen welke resultaten behaald zijn door de CF.

Wat de effecten daarvan zijn op de korte en middellange termijn voor de doelen en doelgroepen, en de te verwachte effecten op de lange termijn voor de bewoners van Berkelland. We komen tot een analyse van sterktes en zwaktes, kansen en bedreigingen van de CF inzet en vertalen dit naar aanbevelingen voor de nieuwe aanbesteding 2022-2026.

In hoofdstuk 1 is een algemene inleiding op de CF. De CF-organisaties, de doelen, doelgroepen en netwerkpartners worden beschreven. We besteden daarin ook aandacht aan de gevolgen van COVID-19.

Hoofdstuk 2 gaat in op de resultaten, effecten en analyse van de inzet van de CF.

De evaluatie van de resultaten worden opgedeeld in Sport & Bewegen en Cultuur(educatie).

Allereerst de resultaten binnen Sport & Bewegen, waarbij de inzet van de CF van Beweeg Wijs (BW) en Sport Federatie Berkelland (SFB) zijn samengenomen, omdat zij vanuit hun beweegactiviteiten aan dezelfde doelstellingen werken.

Daarna volgen in paragraaf 2.2 de resultaten binnen Cultuur(educatie) van de Bibliotheek Oost-Achterhoek (BOA) en Culturijs. De evaluatie van de resultaten van deze twee cultuurpartners worden hierin apart beschreven. Dit omdat de Bibliotheek zich binnen de CF voor cultuur(educatie) voornamelijk richt op leesbevordering en mediawijsheid binnen kinderopvang en onderwijs. En Culturijs zich vooral richt op muziek, kunst-, cultuur- en erfgoed(educatie) en creatieve vaardigheden, binnen kinderopvang en onderwijs, maar ook voor jongeren en een breed scala aan kwetsbare doelgroepen. Dit zijn andere doelstellingen en resultaten. De inzet van Bibliotheek en Culturijs komt weer samen binnen hun activiteiten voor 21^e -eeuwse vaardigheden en creatieve technologie.

Zowel bij de CF Sport & Bewegen, als de twee partners voor Cultuur(educatie) wordt allereerst de inzet in jeugd geëvalueerd en daarna de inzet in kwetsbare doelgroepen.

Als apart item worden de gezamenlijk opgezette projecten Zomertoer Berkelland, BFF en Sjors Sportief Creatief besproken in paragraaf 2.3. De effecten en analyse van de projecten en samenwerking worden niet specifiek benoemd, maar komen terug in de andere paragrafen. En als laatste wordt in paragraaf 2.4 de ondersteunende functie van de CF naar vrijwilligers, verenigingen en netwerkpartners uitgelicht.

Elke onderdeel wordt afgesloten met de effecten van de inzet. Aan het eind volgt een SWOT, dus een analyse van de sterkte en zwakte en de kansen en bedreigingen voor Sport & Bewegen en voor Cultuur(educatie).

In hoofdstuk 3 volgt een totaal analyse (SWOT) van de CF inzet periode 2017-2021.

En in hoofdstuk 4 de aanbevelingen voor de nieuwe periode aanbesteding 2022-2026.

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE INLEIDING VAN DE COMBINATIEFUNCTIONARISSEN

Vier CF organisaties

Afgelopen vier schooljaren hebben 11,7 fte combinatiefunctionarissen (CF) zich ingezet voor de verbinding van sport, cultuur, onderwijs, zorg en welzijn in Berkelland vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (voorheen Brede Impuls).

Voor het eerst met nog meer focus op de inzet van bewegen en cultuur binnen het sociaal domein en samenwerking binnen het wijk- en kerngericht werken, naast de inzet in het onderwijs en kinderopvang. Dit begon met enkele projecten, maar in de afgelopen 4 jaar is dit uitgebreid en uitgebreid. En is de inzet van de CF niet meer weg te denken uit het Sociaal Domein en het wijk- en kerngericht werken. En zijn de CF de spil in het brede domein voor Sport & Bewegen en Kunst & Cultuur(educatie).

De combinatiefunctionarissen zijn in dienst van 4 organisaties:

Bibliotheek Oost-Achterhoek (BOA): een van de belangrijkste cultuur- en educatiepartners van Berkelland. De inzet van de CF is voornamelijk gericht op de leesbevordering van kinderen, professionals en ouders in het basisonderwijs en kinderopvang en de 21ste eeuwse vaardigheden voor de basisschoolleerlingen. BOA en Culturijs hebben een nauwe samenwerking ontwikkeld binnen BIEBlab Kunstwijs.

Culturijs (voorheen Muziek en KunstWijs) heeft in de afgelopen vier jaar gebouwd aan het uitbreiden van haar taken van alleen muziekonderwijs, naar culturele en erfgoed programma's, onder en naschooltijd. Zij ondersteunen cultuurcoaches en kunstenaars, om het culturele aanbod te vergroten. Culturijs heeft een groot netwerk opgebouwd binnen cultuur, sport, welzijn en zorg in de wijken en heeft projecten ontwikkeld voor kwetsbare doelgroepen, ondersteuning van professionals en vrijwilligers binnen het Sociaal Domein.

Sport Federatie Berkelland (SFB) is de partner van de sportverenigingen in Berkelland. De CF hebben zowel de kinderen en jongeren, als allerlei kwetsbare doelgroepen in beweging gebracht samen met de verenigingen, met zorgpartners, met onderwijs. Daarbij is toeleiding naar verenigingen een speerpunt. De SFB ondersteunt de verenigingen richting de Open Club-gedachte en toekomstbestendigheid.

BeweegWijs (BW) werkt vanuit haar BeweegWijs methodiek in de school, op het schoolplein en van daaruit in de omliggende wijk. De CF van BeweegWijs zijn in Berkelland voornamelijk ingezet in het basisonderwijs en een klein deel deskundigheidsbevordering rondom bewegen bij de kinderopvang en rond activeren in de wijken met wijkprogramma's.

Vier verschillende organisaties met hun eigen historie, visie en methodieken met een gezamenlijk doel de bewoners van Berkelland te stimuleren en ondersteunen richting een positieve fysieke en mentale gezondheid. Bewegen en Cultuur(educatie) als vrijetijdsbesteding, als middel voor preventie, het tegengaan van een ongezonde leefstijl, achterstanden en eenzaamheid en voor welzijn en welbevinden van de bewoner in Berkelland.

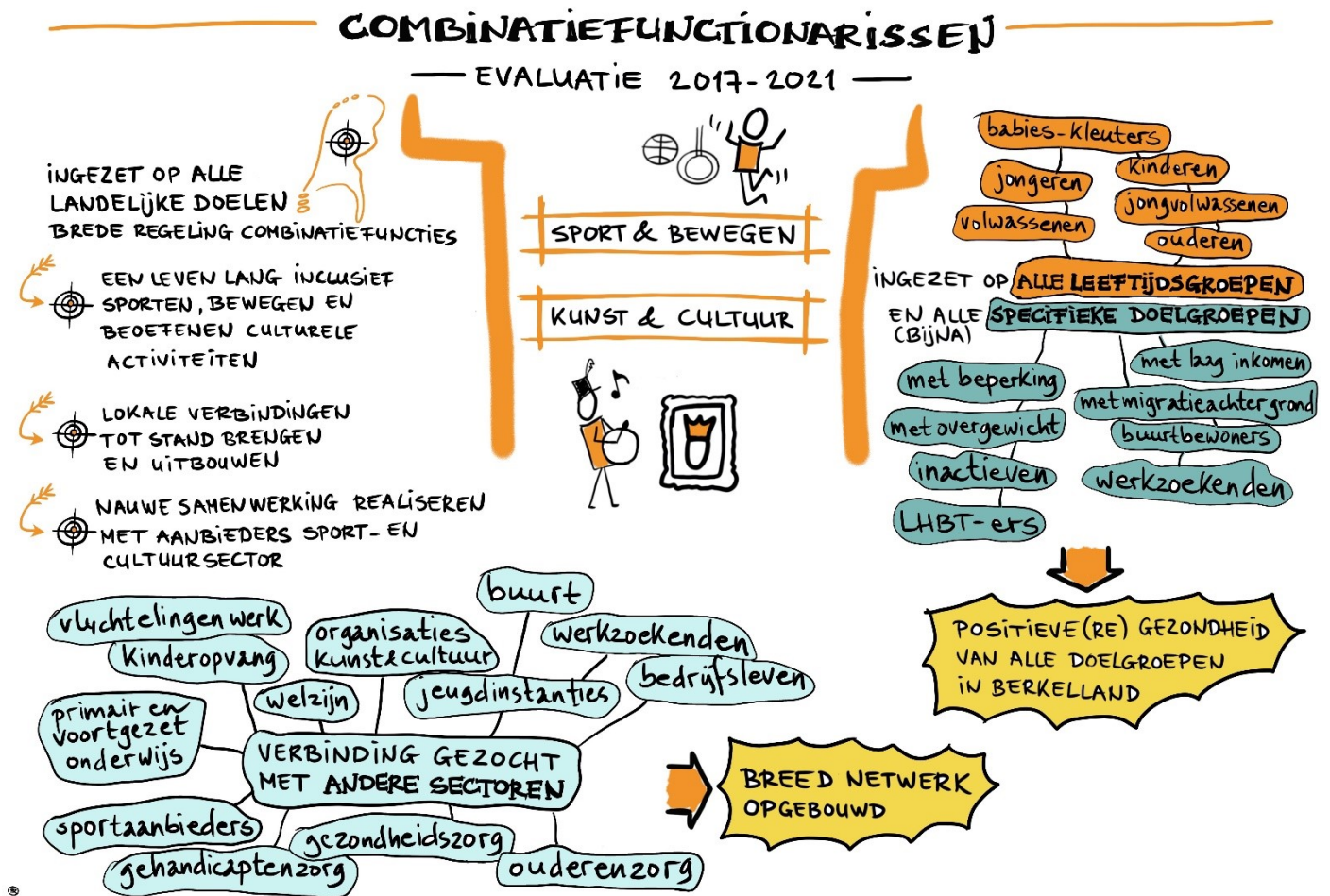
Ketenregisseur

Per 1 november 2017 is een ketenregisseur aangesteld die regie voert op het lokale speelveld van de CF. Deze persoon zorgt voor onderlinge samenwerking tussen de CF en de verbinding / samenhang met andere maatschappelijke partners, de gemeentelijke Gebiedsteams, de Voormekaar teams en lopende en nieuwe projecten vanuit o.a. Achterhoek in Beweging. De ketenregisseur werkt onafhankelijk van de instellingen die nu werkgever zijn van de CF.

Voorafgaand aan elke schooljaar wordt er door de CF-organisaties een plan van aanpak ingediend, aan het eind van elk schooljaar wordt een verantwoording aangeleverd. De ketenregisseur is verantwoordelijk voor de monitoring en tussentijdse bijsturing.

Doelen en kaders

De CF van Berckelland werden in 2017-2021 ingezet op **alle landelijke doelen** van de Brede Regeling Combinatiefuncties, **alle leeftijdscategorieën** en **bijna alle specifieke doelgroepen**. Daarbij hebben zij verbinding gezocht met **alle andere sectoren**.

De CF van Berckelland en de ketenregisseur hebben invulling gegeven aan de in 2017 (door de raad) **geformuleerde richtinggevende kaders** over de inzet van de CF in 2017-2021.

- I. het bestaande fundament willen wij versterken, uitbouwen, vernieuwen en/of verbeteren;
- II. er moet meer horizontale verbinding van activiteiten, projecten en thema's (bijv. brede wijkactiviteiten);
- III. er moet meer ruimte zijn voor vernieuwing / innovatie en verbreding van de inzet CF op Sociaal Domein;
- IV. er is regievoering op alle CF projecten voor een optimaal resultaat

Daarnaast zijn de CF ingezet op de door de raad vastgestelde **thema's**:

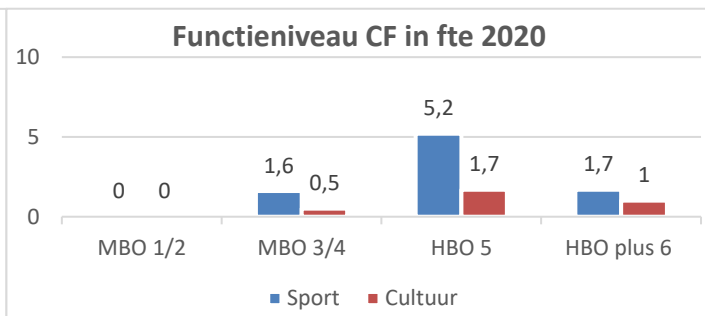
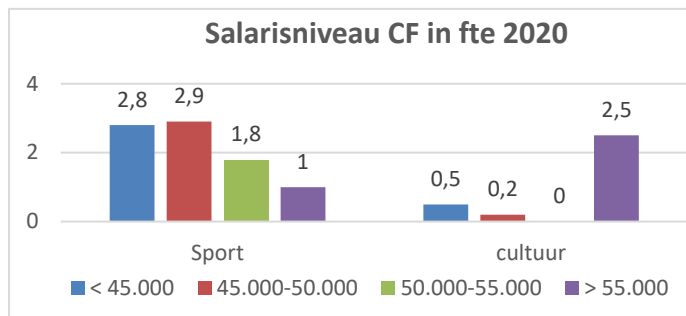
- Beweging in het Sociaal Domein
- Gezondheid / actieve en gezonde leefstijl onder alle inwoners
- Welbevinden inwoners (welzijn, eenzaamheid e.d.)
- Sociale activering/participatie (re-integratie en vrijwilligerswerk)
- Inclusieve samenleving (de samenleving moet in principe open staan voor iedereen, iedereen moet kunnen meedoen, achterstanden worden voorkomen en iedereen hoort erbij).

Functieniveau, salarisniveau en rol van de CF

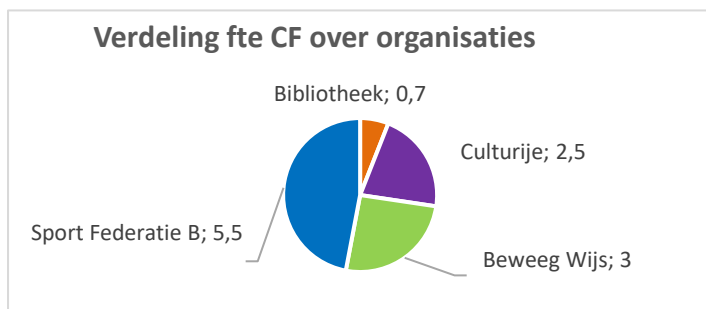
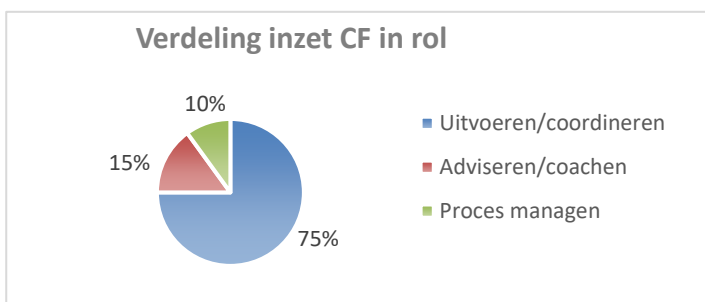
Het normbedrag voor de subsidie van één fte is door het Rijk vastgesteld op 50.000 euro.

Dat betekent voor Berkelland dat **55% van de CF minder kost dan het normbedrag en 45% meer**.

Binnen Culturijs wordt voornamelijk gewerkt met ZZP-ers. Zij komen boven het normbedrag uit. Binnen de sportsector is de inzet van de CF gericht op adviseren/coachen en proces managen, een hogere kostenpost.

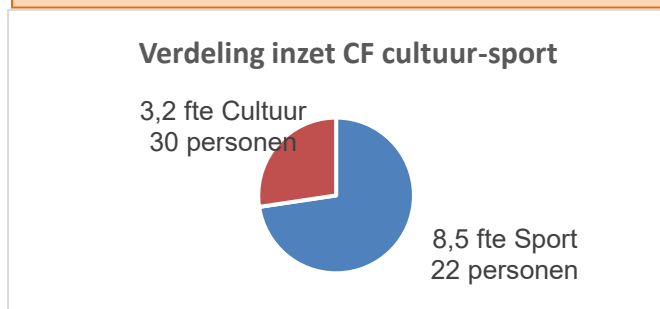

Tevens is zo'n **75% van de CF actief in de rol van uitvoerder en coördinator**. En maar zo'n 25% als adviseur/coach en ontwikkelaar/procesbegeleider.

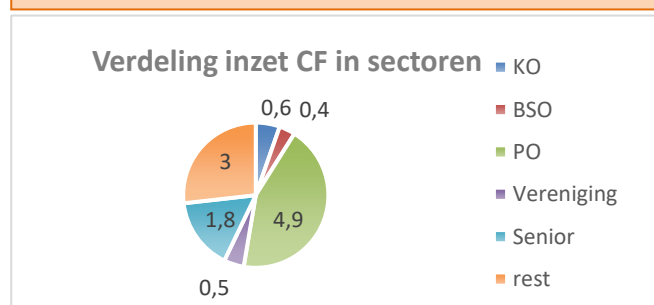

De verdeling van de fte per organisatie in beeld gebracht.

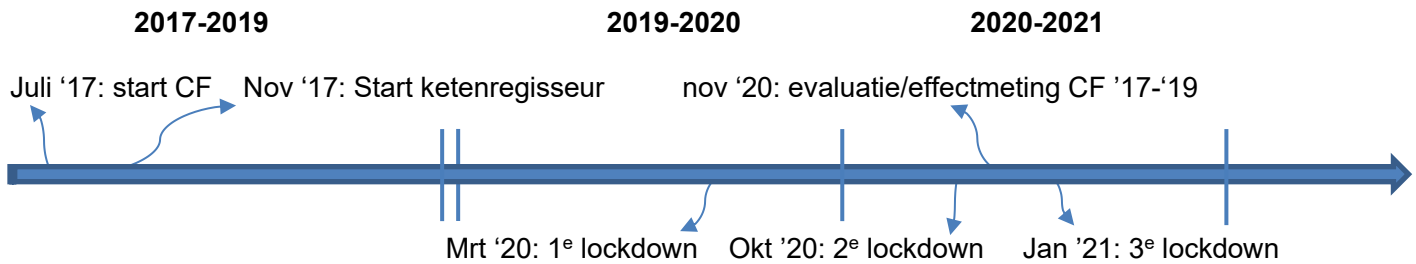
Inzet CF van Berkelland in 2017-2021: **bijna 75% voor Sport & bewegen en iets meer dan 25% voor Kunst & cultuur(educatie).**

Inzet CF van Berkelland in 2017-2021: **Hoogste inzet CF voor doelgroep 4-12 jaar (PO en BSO), ongeveer 42%.** Op de tweede plek **de senioren met ong. 15%.**

COVID-19 STAGNEERT DE ONTWIKKELINGEN

1^e periode: juli 2017- juli 2019: opbouw- en uitvoerfase en steeds meer kaders

De eerste twee jaren van de CF inzet is een periode geweest van opbouwen, netwerkverbanden uitbreiden, netwerkbijeenkomsten organiseren, de samenwerking zoeken en natuurlijk het starten met de uitvoering. In deze periode waren ook veel nieuwe ontwikkelingen, waardoor de inzet van de CF steeds beter aansluit bij de vraag en behoefte vanuit het Sociaal Domein en de kernen. O.a. het beleidskader 'Samen Denken samen doen' en uitvoeringsagenda Sociaal Domein (2018), de start van Jimmy's (2018) en de focus op het Wijk- en kerngericht werken zijn ontwikkeld. In deze eerste periode is de samenwerking tussen de CF en de gezamenlijke focus op de te behalen doelen verstevigd. Vanaf 2018 is gestart met succesvolle gezamenlijke projecten zoals BIEBlab & Kunstwijs (2018), Zomertoer Berkelland (2018), Berkellands Friends Festival (2018) en het platform Sjors Sportief Creatief (2019).

2^e periode juli 2019-juli 2021: verdere ontwikkeling en bestendinging

In de twee laatste schooljaren zijn de Inclusie agenda (2020), het Regionaal Sportakkoord 'Achterhoek in Beweging' (2020), Lokaal Sport- en Beweegakkoord 'Heel Berkelland Beweegt' (2020), Uitvoeringsvisie Voormekaar en de Cultuur- en Erfgoedvisie verder ontwikkeld. Dit zorgt voor een nog betere verbinding op de vraagstukken vanuit de verschillende domeinen.

Maar COVID-19 stagneert de ontwikkelingen.....

De resultaten van de 2^e periode CF zijn niet representatief voor de CF inzet. Alles wat in de eerste twee jaar is opgebouwd is voor een groot deel stil komen te liggen. De doelstellingen waaraan gewerkt wordt vallen terug in de cijfers. Deels zijn er online alternatieven voor in de plaats gekomen, maar doelgroepen zijn moeilijker te bereiken, bij digitale lessen is de deelname minder goed te meten. Tegelijk willen ouders niet te veel online naschools aanbod, want de kinderen zijn de hele dag al online met hun lessen bezig. Culturele activiteiten zijn al helemaal moeilijk te organiseren en ontmoeting is nauwelijks mogelijk. Vrijwilligers stoppen (tijdelijk).

Algemeen wordt aangenomen dat ook in Berkelland de bewoners minder zijn gaan bewegen, overgewicht en eenzaamheid is toegenomen. De doorstroom naar verenigingen stagneert. Lidmaatschap bij binnensportverenigingen neemt af, bij buitensport verenigingen neemt deze wel (tijdelijk) toe. Dat geldt ook voor het lidmaatschap van de bibliotheek die (tijdelijk) toeneemt. Gevolgen zullen we de komende tijd steeds meer terugzien in de cijfers.

In coronatijd ontwikkelen de CF nieuwe digitale initiatieven en buitenactiviteiten en bekwamen zich in nieuwe vaardigheden, zoals online les geven. Ook positief zijn de ontwikkelingen rondom samenwerking. Op de achtergrond gebeurt toch heel veel: verenigingen helpen elkaar om hun aanbod te kunnen uitvoeren. Er ontstaan samenwerkingsverbanden voor de aanvragen van het Transformatiefonds sportverenigingen. De projectgroepen van het Lokaal Sport- en Beweegakkoord zijn digitaal van start gegaan en de eerste projecten zijn aangevraagd en opgestart in coronatijd.

3^e periode verlenging juli 2021- juli 2022: weer oppakken, door ontwikkelen en alsnog bestendigen

De inzet van de CF is een jaar verlengd, de nieuwe aanbesteding kwam te vroeg eind 2020. De Cultuur- en erfgoedvisie en uitvoeringsagenda, de projectgroepen Lokaal Sport- en Beweegakkoord en herijking van de taken van de SFB waren nog niet gereed. Ook de bezuinigingen op sport en cultuur waren nog niet vormgegeven, naast alle remmende factoren die er al waren door COVID-19. In deze verlenging hopen we dat de CF hun projecten weer volledig kunnen oppakken en hopen we de achterstand in te lopen. Maar helaas laten de stijgende coronacijfers zien, dat ook deze periode de CF rekening moeten houden met COVID-19. Dit betekent inventief inzetten op een gezonde leefstijl en een sterke sociale basis, juist in deze tijd.

HOOFDSTUK 2: RESULTATEN, EFFECTEN EN ANALYSE

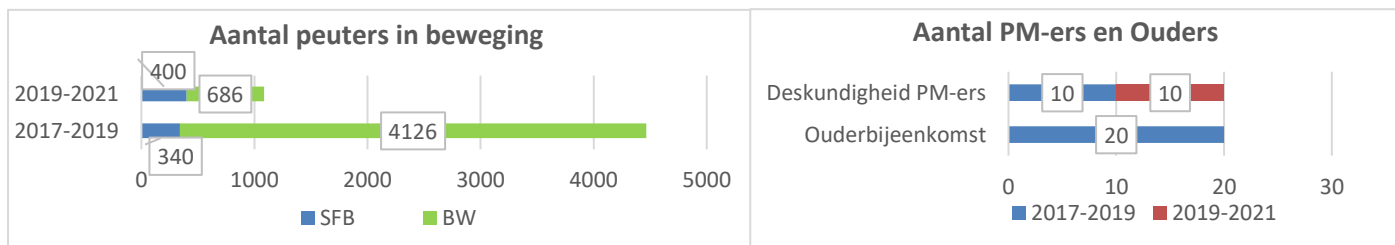
2.1.1 Inzet en effecten Sport & Bewegen: jeugd 2017-2019 en 2019-2021

0 - 4 jarigen

40u + 40u activiteiten SFB: **Peuters** van de kinderopvang (KO) in beweging gebracht samen met de onderbouw van 2 basisscholen.

215u + 44u activiteiten BW: **Peuters** in beweging gebracht op 2 locaties KO, **Pedagogisch Medewerkers (PM-ers)** getraind en **ouders** betrokken. Nu zelfstandige uitvoering.

Peuters extra in beweging bij de kinderopvang

4 -12 jarigen

3152u + 5257u **beweegaanbod** onder schooltijd: Beweegmethodiek BW op 15 scholen voor alle kinderen, SFB bewegingsonderwijs + beweegtest groep 1-2 op 13 scholen.

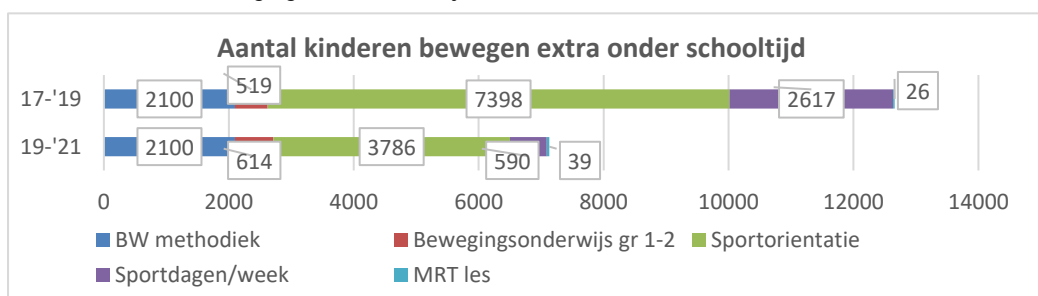
Corona: online lessen, geen verenigingen binnen school, beweegchallenges, aanbod tijdens noodopvang op school, sportdagen en sportweken (deels) afgelast.

3256u + 2969u **sportoriëntatie** (met verenigingen) onder schooltijd en talentontwikkeling.

Corona: geen verenigingen binnen school, veel geannuleerd.

29 + 30 ondersteuning **motorische ontwikkeling**: motorische ontwikkeling in beeld gebracht, achterstanden gesignaleerd, extra ondersteund onder/na schooltijd. Corona: geen testen en geen Motorisch Remedial Teaching (MRT) lessen tijdens corona.

Kinderen extra in beweging onder schooltijd

Vervolg 4 -12 jarigen

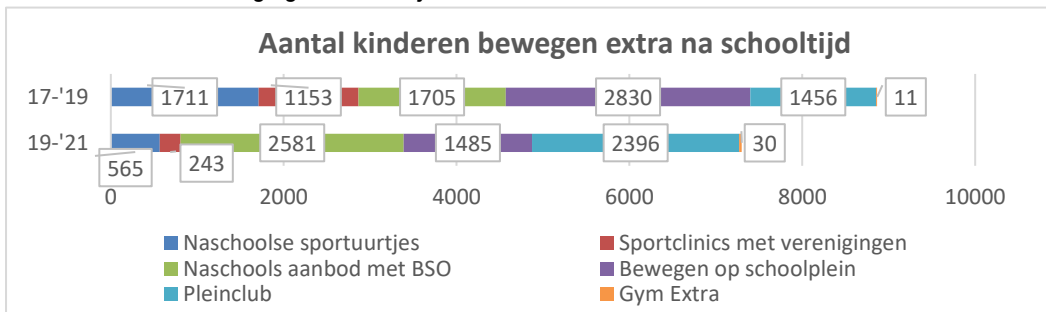
562 + 456 **extra beweegmomenten** na schooltijd: op het schoolplein, in de wijk, bij de BSO, met de sportverenigingen.

Corona: geen inzet verenigingen na schools.

18 + 15 **wijkprogramma** BW: 20-100dln per keer - 775 dln bij Speeltuin de Berg, 150dln bij Wijkdag en 180 dln bij wijkprogramma Eibergen.

Corona: geen Wijkdag Eibergen in 2021 en Wijkdag Ruurlo is alle keren geannuleerd.

Kinderen extra in beweging na schooltijd

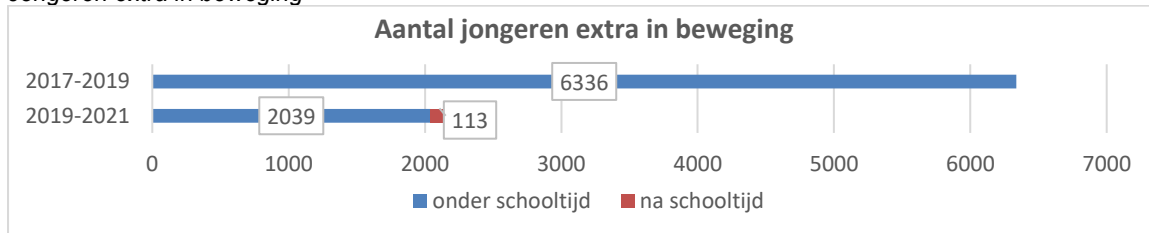
12 -18 jarigen

350 + 143 **beweegactiviteiten** voor VO door SFB: kennismaking nieuwe sporten, lokale sportverenigingen en beweegprogramma op maat bij 3-4 VO locaties.

14 **naschoolse beweegactiviteiten** in schooljaar 2020-2021.

Corona: groot deel op de VO locaties geannuleerd, maar een extra aanbod naschools om de jeugd in beweging te houden i.s.m. Jimmy's.

Jongeren extra in beweging

Infographic:
De Sociaaleconomische
waarde van sport en
bewegen.
Bron: Kenniscentrum
Sport en Bewegen

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN

Bewegen voor jeugd

Meer kinderen en jongeren zijn extra in beweging gebracht.
Voldoen aan de beweegrichtlijn.
Hebben plezier beleefd aan bewegen.

Gaan beter bewegen, voelen zich zekerder, meer zelfvertrouwen.

Hebben een (beter) beeld welk lokaal sportaanbod er is.
Hebben beeld welke sport zij leuk vinden.

Ontdekken nieuwe manieren van bewegen en ontdekken hun talenten.

Meer kinderen worden bewust van het eigen speel- en beweeggedrag.

Verbetering motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Meer PM-ers kunnen nu (nog) **beter inspelen op de bewegingswereld van het jonge kind** en het stimuleren van motorisch en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Meer ouders zijn **geactiveerd** om (vanuit huis) meer beweegactiviteiten met hun peuter te ondernemen

Meer scholen een vakleerkracht voor bewegingsonderwijs

Meer leerkrachten een **proactieve rol op het schoolplein** tijdens pauzes en passen sociaal en motorisch eenvoudige spellen aan aan het niveau van ieder individueel kind.

Meer VO-scholen aandacht voor bewegen en een sportief klimaat.

Meer verenigingen werken aan een **Open club en meer kinderen worden lid.**

Brugfunctie sport en vereniging is versterkt.

Meer organisaties werken meer en intensiever samen, onderwijs, sport, zorg en maatschappelijke organisaties.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Preventie: vroeger signaleren, betekent eerder ingrijpen.

Betere motorische ontwikkeling en meer plezier in bewegen op jonge leeftijd leidt tot meer structureel sport- en beweeggedrag op latere leeftijd.

Voldoende bewegen geeft **meer kans op gezond** opgroeien, minder kans op ongevallen, sneller herstellen bij ziekte, **mentaal sterker, minder gezondheid-risico's**. (Kenniscentrum Sport)

Relatie bewegen en cognitieve ontwikkeling: **leerprestaties nemen toe** door lichamelijke activiteit.

Voldoende bewegen is van belang voor de lichamelijke gezondheid, maar ook voor **het welbevinden en sociale contacten**. Meer fitter voelen/zijn en daardoor maatschappelijk kunnen 'meedoen'.

Sociale vaardigheden zoals communicatie, respect voor anderen en samenwerking worden bevorderd. (GGDNOG)

PM-ers geschoold d.m.v. train de trainer concept waarmee het **aanbod structureel** kan worden aangeboden op de locatie.

Doorlopende leerlijn bewegen en spelen van 1,5 tot 12 jaar.

Toename lidmaatschap en meer open clubs betekent **meer toekomstbestendige verenigingen**.

Kinderen leren in gr 7-8 als Juniorcoach **spellen te begeleiden**. Deze vaardigheden nemen zij (12-18 jr) mee richting de sportclub.

Het beweegteam (directie/leerkrachten) is eigenaar van de methodiek en voelt zich verantwoordelijk om **Beweeg Wijs zelfstandig voor te zetten**.

Er ontstaat **meer cohesie en samenhang in de wijk**. Bewoners en organisaties weten elkaar structureel beter te vinden, wat leidt tot mooie (uitbreiding van) initiatieven.

Gezondheid en leefbaarheid gaan hand in hand. Leefomgeving is van grote invloed op je gezondheid. Ze bepaalt hoe je beweegt, of je voldoende slaapt, wat je eet..... (Movisie).

2.1.2 Inzet en effecten Sport & Bewegen: kwetsbare doelgroepen 2017-2019 en 2019-2021

Kwetsbare doelgroepen

8 trajecten/12 + 67 activiteiten voor **statushouders**: Statushouders zijn in beweging gebracht, participatie en integratie is versterkt i.s.m. Interbeek.

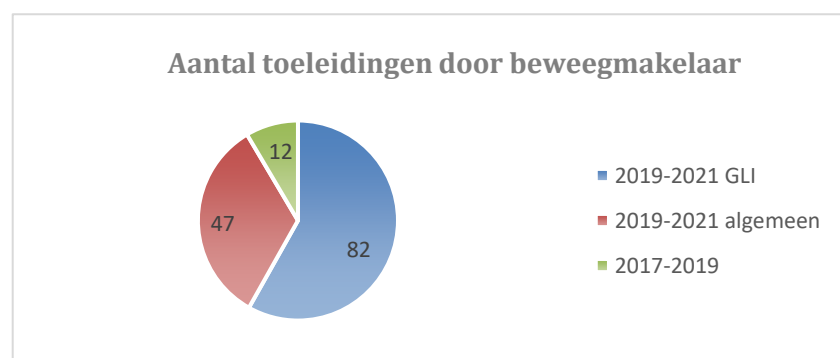
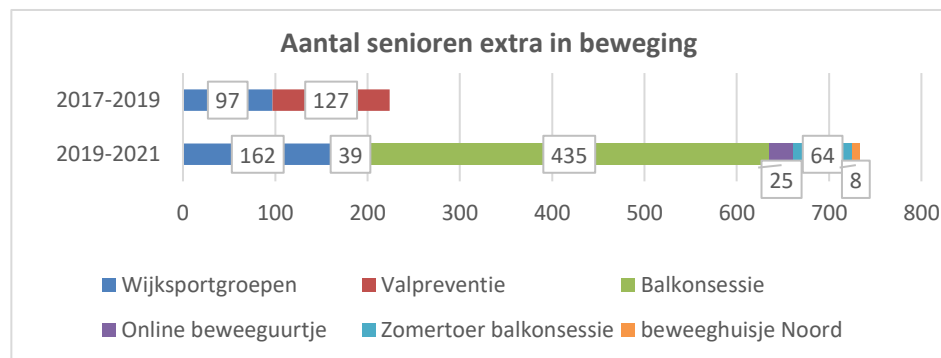
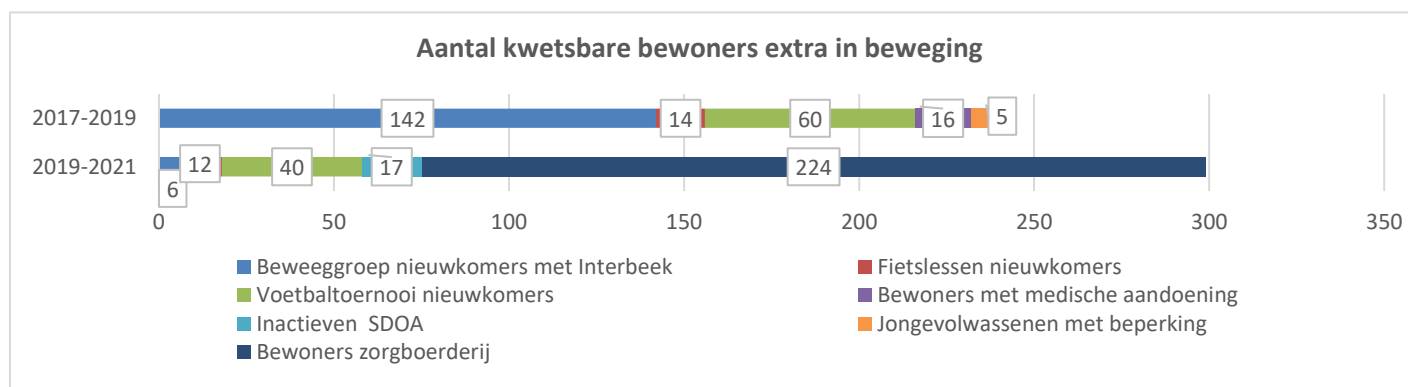
Corona: Euregiotoernooi 2020 en 2021, fietslessen 2020 en Berkellands Friends Festival 2020 en 2021 zijn afgelast.

25 + 68 activiteiten binnen diverse programma's voor andere **specifieke doelgroepen**: deelnemers zijn in beweging gebracht, participatie is verhoogd, samenwerking versterkt. Corona: veel programma's deels afgelast, zomertoer langs zorgboerderijen opgestart en ondersteuning Berkelhof doorgeschoven.

416 +365 activiteiten voor **senioren**: ouderen zijn geactiveerd, valincidenten zijn tegen gegaan, blijven bewegen is gestimuleerd. Corona: geen valpreventie in 2020-2021, wel online beweeguurtjes en balkonsessies bij woonlocaties.

143 toeleiding bewoners richting structureel beweegaanbod/vereniging door de **beweegmakelaar** vanaf de start in 2019.

Kwetsbare bewoners extra in beweging gebracht

Toeleiding individuele bewoners naar structureel beweegaanbod. Doorverwezen vanuit team Voormekaar, vanuit de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) Slimmer en de diverse beweeggroepen voor statushouders, SDOA cliënten.

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN

Bewegen voor kwetsbare doelgroepen

Meer volwassenen zijn in beweging gebracht, hebben plezier aan bewegen, hebben een dagritme, voelen/zijn fitter, voldoen aan de beweegrichtlijn.

Meer volwassenen met een aandoening blijven minder thuis en gaan erop uit, ervaren **meer zelfvertrouwen in bewegen, blijven in beweging**

Meer vrouwen kunnen fietsen, kunnen zichzelf verplaatsen en zijn minder afhankelijk.

Meer mensen zijn begeleid naar een sportvereniging door de beweegmakelaar en in beweging gebracht, hebben plezier in bewegen, **blijven bewegen.**

Meer senioren; weten hoe zij **vallen kunnen voorkomen, bewegen zekerder**, ervaren meer zelfvertrouwen in bewegen, blijven in beweging en overgewicht stabiliseert of neemt af.

Meer ouderen ontmoeten elkaar d.m.v. beweegactiviteiten en zijn in beweging.

Meer partners in het netwerk rondom ouderen zijn geïnformeerd, geënthousiasmeerd en gemotiveerd. **Het netwerk rond ouderen is versterkt.**

Meer samenwerking tussen de netwerkpartners in de wijk.

Meer deelnemers zijn doorverwezen vanuit het netwerk.

Meer verenigingen zijn geënthousiasmeerd over het **bieden van een aanbod voor specifieke doelgroepen.** Zien mogelijkheden en kansen voor deze nieuwe doelgroepen.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Goede gezondheid is belangrijk voor omgaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. **Sport en bewegen bieden een kans om naast gezondheid ook andere positieve effecten te bereiken,** zoals doorbreken van sociaal isolement, bevorderen van participatie, bieden van structuur en richting aan leefstijl en vrijetijdsbesteding. Mensen voelen zich energiever en krijgen daardoor motivatie om aan andere activiteiten deel te nemen. (GGD)

Statushouders ervaren een aantal uitdagingen, waardoor de inburgering en integratie niet altijd makkelijk verlopen: de taalbarrière, verplichte inburgeringsproces, cultuurverschillen, kwalificaties voor werk, financiële situatie, omgaan met trauma's en de zorgen om en gemis van familie en thuis. **Een oplossing is sport en bewegen. Bij de vereniging vindt de echte integratie plaats.** (Pharos)

'Door inactiviteit gaat je afweersysteem naar beneden. Als je **matig intensief beweegt wordt je immuunsysteem herstelt'** (Scherder)

'Bewegen en gezond gewicht: verkleint het risico op hart en vaatziekten, diabetes en depressie, hoge bloeddruk en fracturen (bij ouderen), het beperkt de ziektelast bij chronische aandoeningen (COPD, artrose) en heeft effect op loopsnelheid en minder snelle afbraak van spierkracht.

'**Eenzaamheid verminderen.** Onderzoek toont aan dat eenzaamheid, net als stress, een negatieve invloed hebben op het immuunsysteem. Het kan leiden tot depressie en een verhoogd risico op hartziekten en de ziekte van Alzheimer.' (Alzheimer Nederland)
'Uit onderzoek blijkt dat **bewegen helpt om geestelijke achteruitgang te vertragen.** Met bewegen verbeter je het denkvermogen, onrust, passiviteit en betere doorbloeding.'

Verenigingen zetten in op nieuwe speciale doelgroepen, werken daarmee aan Open club en toekomstbestendigheid.

2.1.3 Analyse inzet CF Sport & Bewegen

SWOT- ANALYSE CF Sport & Bewegen

Sterkte

1. Heel veel bewoners zijn extra in beweging gebracht en hebben het plezier van bewegen ervaren.
2. Extra inzet op bewegen en gezonde leefstijl vanaf het jongste kind.
3. Alle kinderen bewegen extra via het CF aanbod onder schooltijd.
4. Sjors Sportief Creatief: Overzicht beweegaanbod 4-12 jarigen en de mogelijkheid te proeven van het aanbod.
5. Beweegmakelaar: individuele toeleiding naar sportvereniging voor wie de drempel net te hoog is.
6. Aandacht voor nieuwe doelgroepen binnen verenigingen.
7. Preventief inzet van sport en bewegen als middel kan hoge zorgkosten voorkomen: Kostenbesparing door inzet op andere en kwetsbare doelgroepen en door inzet van sportverenigingen als 'voorliggende voorzieningen'.

Zwakte

1. Inzet op bijna alle doelgroepen: hierdoor minder focus en minder aandacht voor maatwerk en vraaggerichtheid.
2. Geen overzicht beweegaanbod voor 0-4 jarigen (en hun ouders), voor jongeren en volwassenen, waardoor keuze/toeleiding lastiger is.
3. Veel inzet CF op aanjagen en uitvoeren van programma's voor kwetsbare groepen, maar borging activiteiten is soms lastig.
4. De focus van de CF ligt nog veel op doelgroepen i.p.v. op maatschappelijke opgaven. Wordt nog te veel gedacht in activiteiten i.p.v. in ontwikkelingen.
5. Inzet op gezonde leefstijl en extra bewegen zou niet afhankelijk moeten zijn van CF, maar vast onderdeel van het curriculum binnen onderwijs.
6. Concurrentie tussen sportorganisaties werkt soms nog belemmerend.

Kansen

1. (Nog meer) stimuleren inzet en belang van bewegen bij PM-ers, schoolteams en ouders vanaf het jongste kind. Werken aan de basis en een doorgaande beweeglijn.
2. Verbinding Lokaal Sportakkoord: Belang van samenwerken in de kern met netwerkpartners om de inactieven te bereiken.
3. Samen werken aan gezamenlijke doelstellingen, werken vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid.
4. Kennisdeling: (nog) meer betrekken van partners en organisaties met kennis over specifieke doelgroepen (mensen met beperking, met psychische aandoening, nieuwkomers) of liever nog de doelgroep zelf, ervaringsdeskundigen.
5. Sterke verbinding en gezamenlijk plan van aanpak van sport met cultuur en welzijn. Samen werken aan positieve gezondheid en een sterke sociale basis.
6. Nog meer de sportverenigingen als 'voorliggende voorziening' benutten.
7. Inzetten op bewegen bij de dagelijkse handelingen voor kwetsbare doelgroepen.

Bedreigingen

1. Corona heeft de uitvoering gestagneerd en de resultaten negatief beïnvloed. Corona blijft een onzekere factor.
2. Wel een Meedoen-app, maar geen Volwassenen-sportcultuurfonds, waardoor de kosten om te sporten een extra drempel opwerpen.
3. Zichtbaarheid en vindbaarheid: er is (nog) geen totaal overzicht van het beweegaanbod voor peuters, jongeren en volwassenen.
4. De versnipperde opvang (kinderopvangpartners, gastouder(bureaus) en thuis) van de 0-4 jarigen en daarmee moeilijker bereikbaarheid, is een bedreiging voor 'jong beginnen'. De 4-12 en 12-18 jarigen zijn allemaal bereikbaar via onderwijs.
5. Jongeren lijken bij naschoolse beweegactiviteiten vooral in beweging te krijgen met 'luxe' en dure activiteiten. Dat brengt hogere kosten met zich mee.
6. De commerciële partner lijkt een andere focus te hebben, minder belang en doorstroom naar en samenwerking met lokale verenigingen.

2.2.1 Inzet en effecten CF cultuur(educatie)/leesbevordering: jeugd 2017-2019 en 2019-2021

0 - 4 JARIGEN

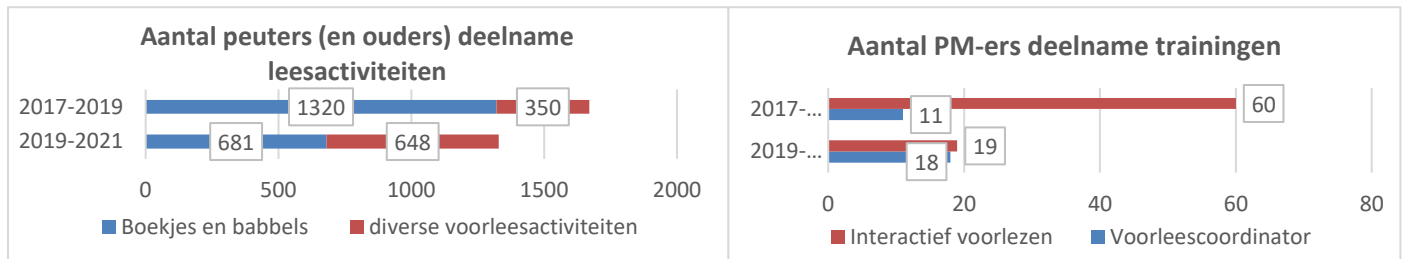
100 + 47 Boekstart-activiteiten voor **peuters en ouders** door BOA: 28 + 27 groepen hebben deelgenomen aan de voorleesactiviteiten voor o.a. de voorleesdagen.

Corona: geen bijeenkomsten, maar online voorleestips, webinar Media-ukkie's, in 2021 geen groepen bij de voorleesdagen.

12 +9 bijeenkomsten en trainingen voor **Pedagogisch Medewerkers (PM-ers)**: 4 locaties hebben een voorleesplan en zijn voorzien van themacollecties.

Corona: trainingen deels online

Deelname peuters en ouders aan leesbevorderende activiteiten en training PM-ers

4 -12 JARIGEN

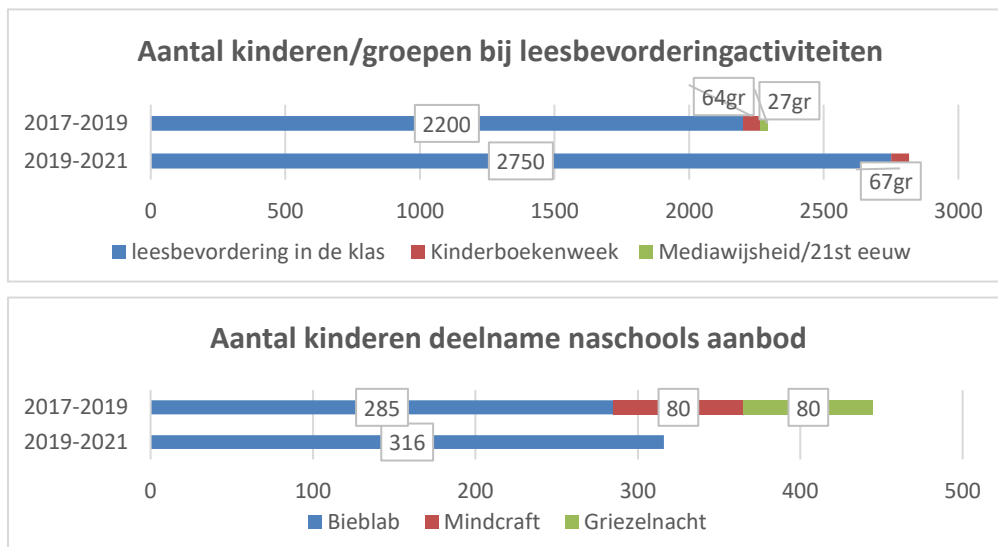
159 + 177 activiteiten waarin de **Leesmediacoach** van de Bibliotheek kinderen heeft gestimuleerd te lezen, kritisch te blijven lezen en bewust om te gaan met soorten media.

Corona: online lessen, 192 afhaalbiebpakketten met boeken, vakantieboeken en vakantietassen voor groep 3-4

41 + 46 **naschoolse activiteiten**: leesplezier en creativiteit van kinderen bevorderen o.a. i.s.m. Culturije.

Corona: ruim 20x BIEBlab geannuleerd, 16x BIEBlab online

Deelname kinderen aan leesbevorderende activiteiten en activiteiten 21^e -eeuwse vaardigheden onder en na schooltijd

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN Leesbevordering jeugd

Ouders en kinderen hebben **kennis gemaakt met de bibliotheek** locaties en activiteiten en meer 0-4 jarigen zijn bibliotheek **lid geworden**.
Ouders zijn **meer betrokken, meer bewust** van effect interactief voorlezen, ervaren **meer plezier** in voorlezen.

Kinderen hebben **meer plezier in (voor)lezen**.
Aantrekkelijke boeken dicht bij het kind: ze kunnen al op jonge leeftijd **kennismaken met verschillende soorten boeken**.

Meer kinderen lezen of worden voorgelezen:
uitleencijfers/ledenaantallen stijgen procentueel.
Meer kinderen zijn lid van de dorpsbokes.

Meer PM-ers zijn **bewust van belang van voorlezen** en hebben **meer aandacht voor voorlezen, meer ideeën** opgedaan voor en **meer plezier** in voorlezen.

Meer boeken worden geleend door scholen.
Alle **scholen (op 1 na) zijn lid van de bibliotheek** en hebben een educatief abonnement. En alle scholen **maken gebruik van de Leesmediacoach**.
En worden **ondersteund bij het nieuwe onderwijs** m.b.t. 21e-eeuwse vaardigheden.
Er is een **leerlijn creatieve technologie/maakonderwijs** ontwikkeld.

Meer vrijwilligers zijn **(meer) deskundig** op het uitleensysteem en jeugdboeken.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Preventieve aanpak van laaggeletterdheid.
Voorlezen heeft **positief effect op taalontwikkeling**, maar ook op sociale en emotionele ontwikkeling. (Leesmonitor)

Plezier in voorlezen stimuleert **het zelf willen kunnen lezen**. Kinderen die graag lezen worden eerder kritische burgers en **kunnen zich beter redden in de maatschappij**.

Diverse onderzoeken laten zien **dat lezen gezond is op meerdere vlakken**: vermindert stress, verhoogt inlevingsvermogen, traint je hele brein, helpt tegen onzekerheid, dementie en depressie. (Culturele apotheek)

Hogere leesvaardigheid, leidt tot **betere schoolprestaties en grotere kansen op de arbeidsmarkt**.

21ste-eeuwse vaardigheden: sociale en culturele vaardigheden, creativiteit, probleemoplossend vermogen, mediawijsheid, kritisch denken en samenwerken staan overal op de agenda. (onderzoek Leesmonitor)

Doorgaande leerlijn waarbij **leesbevordering en mediawijsheid/creatieve technologie geïntegreerd** zijn in het bestaande lesaanbod.

De inzet van vrijwilligers uit de kern draagt bij aan meer samenhang, meer naoberschap, minder eenzaamheid en isolement binnen de kleine kernen.

Doordat de leefbaarheid van kernen groter wordt groeit het welzijn van inwoners. Er is een aantoonbare relatie tussen het ervaren van gezondheid en welzijn en de mate waarin mensen zorg en hulpverlening nodig hebben. (Movisie)

2.2.2 Inzet en effecten CF Kunst & Cultuur(educatie): Jeugd 2017-2019 en 2019-2021

0-4 jaar

2 activiteiten **Kabouteroute** voor 10 kinderopvanglocaties, 215 peuters en 22 PM-ers.

4-12 jaar

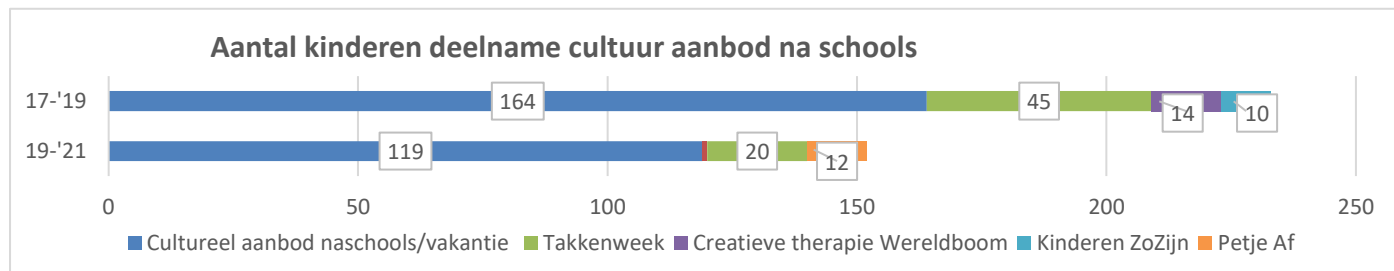
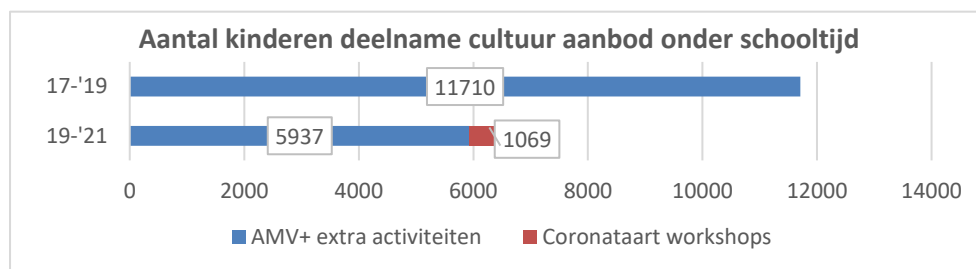
1042u +3470u **AMV+ extra activiteiten en diverse trajecten** versterken verbinding van school en cultuurpartners.

Corona: 2020-2021 alles online, extra coronartaart aanbod met online workshops.

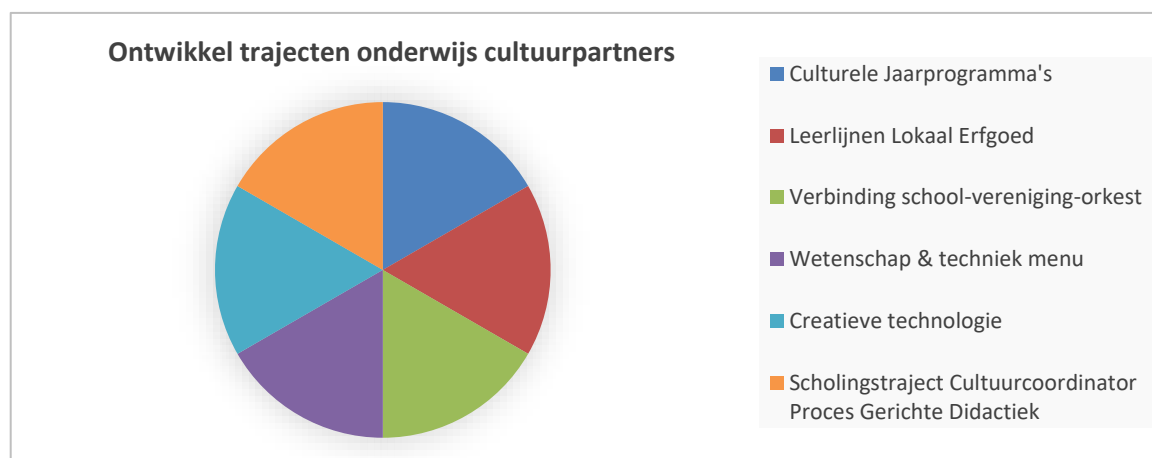
107 + 116 **culturele workshops naschools** en in de vakantie.

Corona: 44 activiteiten geannuleerd in 2020, Takkenweek 2020 geannuleerd

Deelname kinderen cultuur aanbod onder en na schooltijd

Trajecten versterken verbinding onderwijs cultuurpartners

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN Kunst & Cultuur(educatie) 0-12 jarigen

Meer 0-4 jarigen **ervaren een stimulerende buiten/bewegingsactiviteit** passend bij hun belevingswereld en leeftijd.

Meer creatieve ontwikkeling in de breedste zin is onder de aandacht gebracht.

Meer kinderen (met een beperking) **ontdekken hun creatieve talenten en ontwikkelen deze**, maken kennis met allerlei materialen, leren samenspelen, luisteren, oefenen met stemgebruik en door het gemaakte werk of korte optreden wordt zelfvertrouwen vergroot.

Meer kennis en interesse in lokale erfgoed bij de jeugd.

Meer PM-ers zijn **geïnspireerd** en hebben een passend project voor een aantal dagen.
15 PM-ers zijn gecoacht om the job op **procesgericht didactiek** tijdens bijscholingstraject.

Meer ouders **zijn betrokken en geïnspireerd**.
Meer leerkrachten **doen kennis op: ze leren en oefenen** mee met de AMV-docent.
Scholen krijgen door de ICC cursus **meer uitwisseling** op werkwijze, uitwerking, integratie van procesgerichte didactiek.
ICC-ers vinden **kracht en inspiratie** bij elkaar, meer leerkrachten uit de teams leren mee via hun collega.

Meer muziekverenigingen komen positief onder de aandacht van kinderen en ouders.
Meer samenwerking met lokale erfgoedaanbieders.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Fantasie(spel) en ruimte geven aan **creativiteit is bij jonge kinderen een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling** (in beelden, gevoelens of ervaringen uiten en verwerken). Creativiteit is goed voor het denkvermogen in het algemeen. Hoe creatiever en meer open de omgeving is, hoe vrijer het kind zijn **eigen weg zal durven gaan, zelf dingen zal ontdekken en oplossen.** *

‘Naar muziek luisteren **stimuleert de ontwikkeling van het brein**. 10 tot 30% van de kinderen ontdekt hun talent en liefde voor muziek en zet dit door als hobby of professie in hun volwassen leven.’ (Scherder).

‘Kinderen leren en groeien door kunst en cultuur, omdat **kinderen die zich creatief ontwikkelen beter toegerust zijn voor de toekomst**. Creatieve brein zorgt voor oplossend vermogen en zelfredzaamheid.’

PM-ers worden weer **gestimuleerd en geïnspireerd om de omgeving en activiteiten open in te richten en creativiteit te stimuleren**.

Een **doorlopende leerlijn** met aandacht voor creatieve ontwikkeling.
Muziekvereniging krijgen meer aanwas van **nieuwe leden** waarmee de vereniging kan blijven bestaan.

Door de aanwezigheid van verenigingen wordt de **leefbaarheid en het welbevinden in de kernen** vergroot.

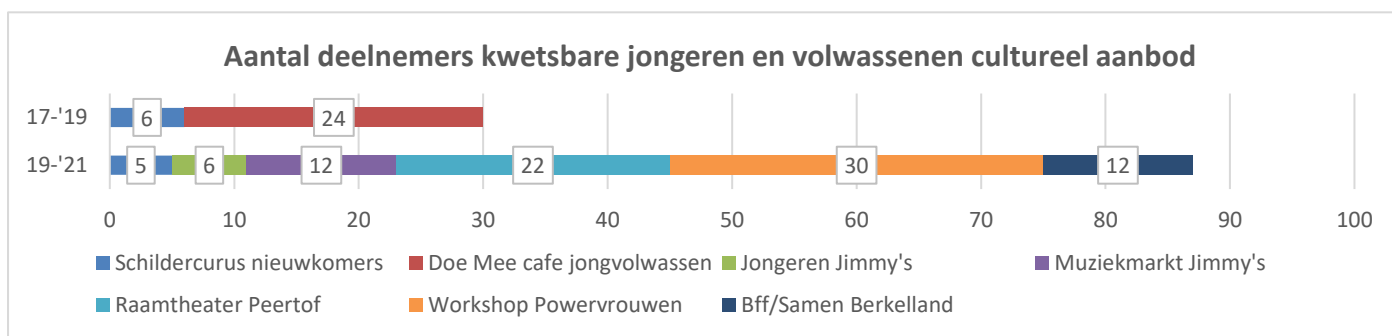
Historisch bewustzijn van kinderen over hun eigen omgeving wordt vergroot. ‘Als je weet wat de historie is van je eigen woonplaats, ben je zelf ook beter geworteld’
Waardering bij kinderen en ouders voor de eigen gemeente en voor de Achterhoek.

2.2.3 Inzet en effecten CF Kunst & Cultuur(educatie): kwetsbare doelgroepen 17-'19 en '19-'21

12-18 jarigen

24u activiteiten voor jongeren na schooltijd door Culturijs i.s.m. school, Jimmy's, Estinea.

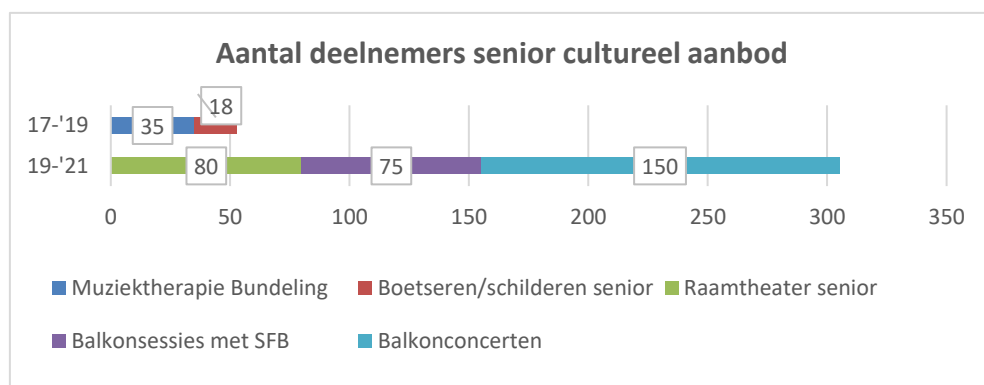
Deelname jongeren, kwetsbare volwassenen en senioren cultureel aanbod

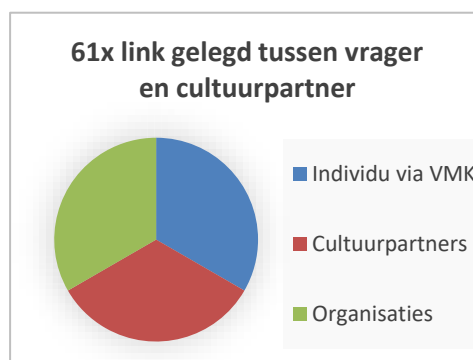
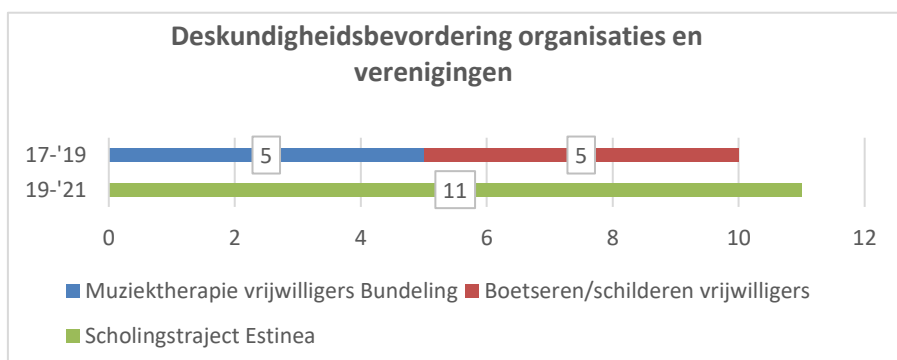
Volwassenen

123 activiteiten voor diverse doelgroepen i.s.m. met o.a. zorgorganisaties, Interbeek, team vluchtelingen, cultuurverbinders.

Corona: Raamtheater, balkonsessies met de SFB, balkonconcerten op 10 locaties zijn toegevoegd.

Deelname deskundigheidsbevordering cultureel aanbod vrijwilligers en professionals

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN

Kunst & Cultuur(educatie) kwetsbare doelgroepen

Meer jongeren: zijn **trots op het door hun bereikte resultaat** (muziekmarkt en expositie).
Meer jongeren die zelf moeilijk contact leggen: hebben elkaar **kunnen ontmoeten**. Beleven 3 leuke leerzame avonden per thema.

Meer vrouwen hebben zich zonder last te hebben van taalbarrières **kunnen ontwikkelen en uiten**.

Meer Berkellanders en nieuwkomers hebben **elkaars cultuur (eten, muziek, dans) mogen ervaren**, elkaar ontmoet en kennis opgedaan.

Meer ouderen **ervaren plezier en genieten** van muziek en creativiteit

Meer ouderen **zijn geactiveerd** d.m.v. muziek en creativiteit.

Meer lokale partners: hebben **elkaar en Jimmy's leren kennen**

Meer bezoekers voor lokale partners zoals de bieb.

Meer cultuuraanbieders **leren hun workshop aanpassen en afstemmen op een oudere/ andere doelgroep** en raken soms enorm geraakt en geïnspireerd door deze ontmoeting.

Meer zorgmedewerkers en vrijwilligers **zien wat muziek doet** met de ouderen die deelnemen in de groep.

Meer vrijwilligers worden aangesproken op hun **eigen creativiteit en plezier** en kunnen dat nu blijvend inzetten in hun contact met de ouderen.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Leren door te doen. Ondersteuning voor **persoonlijke ontwikkeling**: wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik? Jongeren zijn trots op hun werk, **groeien in zelfvertrouwen** en hun netwerk wordt vergroot. Samen bezig zijn geeft verbinding, en **ondersteunt de sociale ontwikkeling**.

Onderzoek toont aan dat **eenzaamheid, net als stress, een negatieve invloed hebben op het immuunsysteem**. Het kan leiden tot depressie en verhoogd risico op hartziekten. Eenzaamheid kan een oorzaak zijn van ongezond gedrag: weinig bewegen, minder gezond eten en meer gebruik van verslavende middelen. Als gevolg een groter risico op overgewicht, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. Jongeren met een laag zelfbeeld zijn vaker sociaal en emotioneel eenzaam (GGD).

Talentontwikkeling en persoonlijke groei draagt bij aan meer zelfkennis, meer zelfredzaamheid, meer zelfvertrouwen en een hoger zelfbeeld.

Kans op multi-problematiek, overlast en hulpverlening neemt af.

Positieve beeldvorming over nieuwkomers en de rijke verschillende culturen, waardoor **wederzijds begrip** ontstaat. Want immers vaak maakt onbekend onbemind. (Pharos)

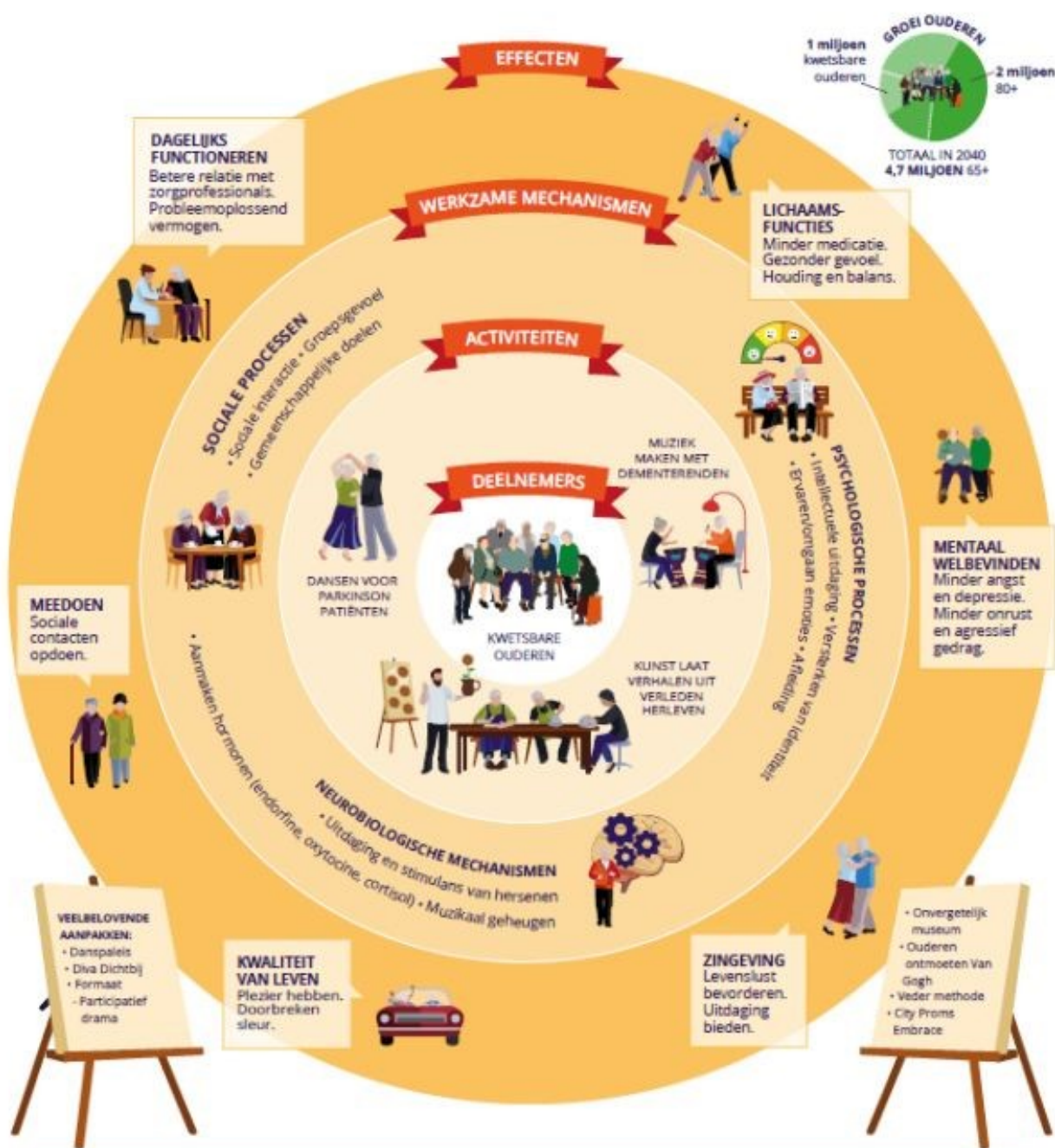
Kunst en cultuur kan een belangrijke bijdrage leveren als katalysator in de aanpak van belangrijke en complexe sociale vraagstukken. (Pharos)

WHO heeft n.a.v. 900 onderzoeken geanalyseerd en geconcludeerd: 'het actief en passief beleven van kunst bevordert de gezondheid en het algemene welbevinden'.

'Wetenschappelijke onderzoeken laten zien dat **muziek andere delen van het brein activeert en stimuleert**, zodat bij ouderen de achteruitgang vertraagd wordt. Muziek is een van de laatste dingen in het brein dat vertrekt. Het beïnvloedt de stemming zeer positief en is een manier om contact te maken. Muziek ontspant als iemand onrustig is, het activeert en verbetert de stemming en leidt af op stressvolle momenten.' (Alzheimer Nederland)

Apathie en sociaal isolement komen veel voor en hebben een negatieve invloed op het welbevinden en kwaliteit van leven. Er is steeds meer bewijs dat **kunst en cultuur bijdragen bij zingeving, zelfvertrouwen en sociale participatie van mensen**. De vele culturele initiatieven die nu al bestaan voegen waarde toe aan gezondheid, zorg en welzijn.'

Wat werkt bij culturele interventies bij ouderen

Deze informatie is afkomstig uit het dossier Wat werkt bij culturele interventies voor ouderen van Movisie waarin gegevens uit wetenschappelijk onderzoek zijn verzameld over wat werkt bij culturele interventies voor ouderen.

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

2.2.4 Analyse inzet CF Kunst & Cultuur(educatie)

SWOT - ANALYSE CF Kunst & cultuur(educatie)

Sterkte

1. Heel veel bewoners zijn extra in hun creativiteit gestimuleerd en hebben het plezier van creëren en (voor)lezen ervaren.
2. Hele sterke verbinding Culturijs en SFB en nauwe samenwerking Culturijs en Bibliotheek binnen project BIEBlab Kunstwijs.
3. Inzet met cultuur (en erfgoed) in sociaal domein, als preventie voor eenzaamheid, dementie, laaggeletterdheid.
4. Aandacht voor het bereiken en activeren van doelgroepen door het deskundig maken van vrijwilligers en (zorg)personeel.
5. (Eerste stappen gezet in) versterken van culturele partijen.
6. Culturijs als verbindende tussen (cultuur)partners.
7. Creatieve activiteiten leveren een positieve bijdrage aan stress, zelfvertrouwen, het inlevingsvermogen en sociale eigenschappen in algemene zin. (WHO)

Kansen

1. Doorlopende leerlijn cultuur(educatie) vanaf het jongste kind.
2. Aandacht voor veranderende samenleving waarin meer digitaal gelezen wordt, minder lidmaatschap. Bibliotheek van de 21ste eeuw.
3. Andere tijden vragen om vernieuwend cultureel aanbod, aansluiten bij behoefte.
4. Inzet op en belang van creatieve technologie in onderwijs.
5. Waarborgen toekomstbestendigheid cultuurpartners door nieuwe doelgroepen aan zich te binden.
6. Door Cultuur & erfgoedvisie wordt het belang van cultuur vergroot; werken aan gezamenlijke doelstellingen en verantwoordelijkheid.
7. Samenwerking en versterking cultuurpartners: afstemming, ondersteuning, kennisdeling, deskundigheidsbevordering.
8. Inzet cultuur- en erfgoedmakelaar om partners te verbinden, processen te ondersteunen, samenwerking te versterken en te komen tot toekomstbestendige culturele verenigingen en aanbieders.
9. Lokale en regionale culturele partners en podia die in samenwerking het culturele aanbod en sociale basis kunnen versterken.
10. Preventief inzet van muziek en creatieve activiteiten kan hoge zorgkosten voorkomen: inzet op andere/kwetsbare doelgroepen en inzet cultuurpartners als 'voorliggende voorzieningen'.

Zwakke

1. Nog te weinig aandacht en ondersteuning voor toekomstbestendigheid cultuurverenigingen.
2. Geen totaal overzicht creatieve aanbod voor 0-4 jarigen (en hun ouders), voor jongeren en volwassenen, waardoor keuze/toeleiding lastiger is.
3. Aanbod cultuurpartners nog te beperkt, te versnipperd, niet zichtbaar waardoor toeleiding (na een workshop) soms stagneert.
4. De kosten van het creatieve aanbod cultuur zijn vaak hoger dan voor sport (inzet ZZP-ers, verbruik- i.p.v. gebruiksmaterialen)
5. Verhouding inzet CF Cultuur t.o.v. van Sport & Bewegen is 75% tot 25%, dus afgelopen 4 jaar was er veel minder inzet t.o.v. sport.
6. Cultuur nog onderbelicht als middel voor preventie, positieve gezondheid, welbevinden en verlagen van zorgkosten.

Bedreigingen

1. Het culturele aanbod van de cultuurpartners is niet altijd goed zichtbaar, vindbaar, laagdrempelig en betaalbaar.
2. Wel een Meedoen-app, maar geen Volwassenen-sportcultuurfonds, waardoor de kosten om deel te nemen aan het creatieve aanbod een extra drempel opwerpen voor veel doelgroepen.
3. Soms moeten mensen letterlijk bij de hand genomen worden om de drempel over te gaan, individuele toeleiding is arbeidsintensief.
4. Inzet Culturijs op alle doelgroepen: geen specifieke focus, maar wel flexibel en maatwerk.
5. Samenwerking cultuurpartners gaat niet vanzelf. Dat proces kost extra inzet, geld en vooral ook tijd, zoals we ook zien bij de transformatie van sportverenigingen.

2.3 Inzet CF in gezamenlijke programma's 2017-2021

De 4 CF-organisaties hebben samen een drietal succesvolle grotere projecten opgepakt, samen met netwerkpartners. Waarbij de ketenregisseur een coördinerende rol heeft gespeeld. Dit heeft het integrale samenwerken en de verbinding tussen de organisaties versterkt: samen werken aan gezamenlijke doelstellingen, ieder een eigen bijdrage leveren vanuit de eigen organisatie.

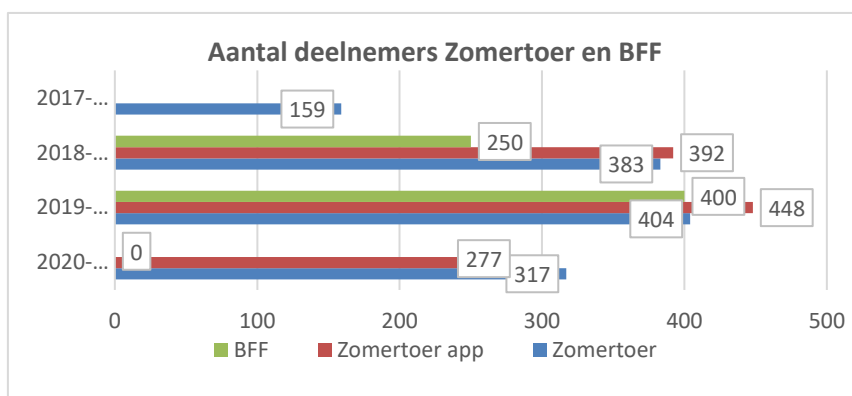
De effecten en analyse van de gezamenlijke programma's en samenwerking CF-organisaties en ketenregisseur zijn terug te vinden in effecten en analyses bij paragraaf 2.1 t/m 2.2.

Zomertoer, Berkelland Friends Festival en Sjors Sportief Creatief

4 edities **Zomertoer Berkelland** en 3 edities van **Berkellands Friends Festival (BFF)** i.s.m. Jimmy's, Voormekaar, Interbeek, team vluchtelingen, verenigingen.

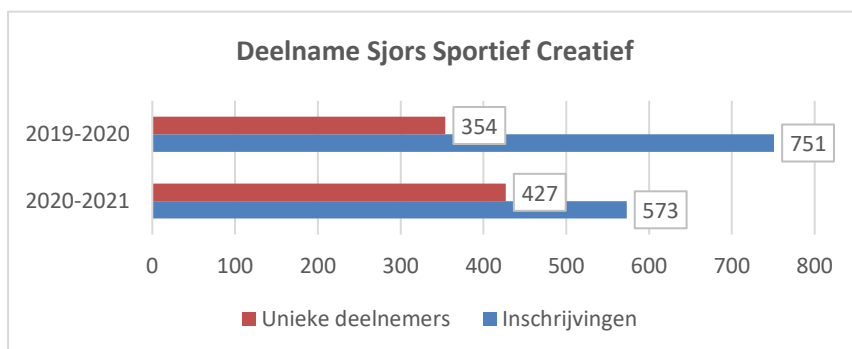
Corona: door gebruik te gaan maken van website Sjors sportief voor inschrijving Zomertoer, konden we grip houden op het aantal deelnemers. De 3^e editie BFF was een digitale editie.

Deelname Zomertoer en Berkellands Friends Festival

2 seizoenen inzet platform **Sjors Sportief Creatief**: pilot van jan t/m aug 2020 en schooljaar sep 2020-aug 2021
Corona: de start van de pilot in januari 2020 was geweldig, daarna kwam alles in maart stil te liggen. Veel aanmeldingen, maar veel activiteiten geannuleerd, weinig doorstroom naar verenigingen.

Deelname platform Sjors Sportief Creatief

Veel aanbieders hebben de evaluatie niet ingevuld in alle coronadrukke: het precieze aantal kinderen die hebben deel genomen en lid zijn geworden is niet bekend.

2.4.1 Inzet en effecten ondersteuning vrijwilligers, verenigingen en organisaties 2017-2021

Ondersteuning trajecten Sport & bewegen en Kunst & cultuur

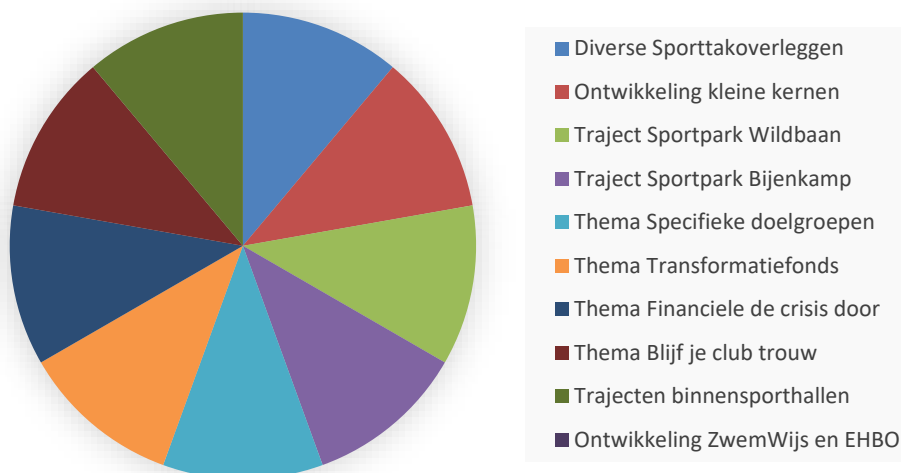
Ondersteuning sportverenigingen richting Open Club en Vitaal Sportpark, toekomstbestendigheid, nieuwe doelgroepen, sociale veiligheid en EHBO.

Ondersteuning en advisering cultuurpartners, organisaties en ondersteuning vrijwilligers van Dorpsbokes.

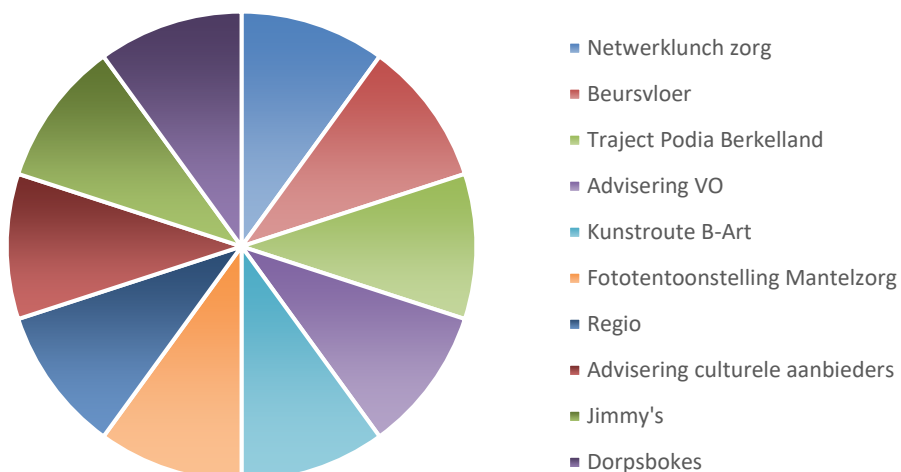
Corona: de verenigingen hadden hun focus op de coronamaatregelen, andere prioriteiten waardoor trajecten vertraagd zijn.

Trajecten ondersteuning van vrijwilligers, verenigingen en netwerkpartners

Trajecten ondersteuning sport en bewegen

Trajecten ondersteuning Cultuur(educatie)

KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN EFFECTEN ondersteuning verenigingen en organisaties

Meer verenigingen zijn ondersteund in de uitbreiding van hun maatschappelijke rol, vernieuwing van het aanbod, binden leden en werven nieuwe leden, samenwerking met zorg, welzijn, onderwijs en SDOA, in ontwikkeling richting toekomstbestendige verenigingen.

Meer zwemtrainers hebben kennis over (sociale) veiligheid in het zwembad BW

Meer verenigingen werken aan een **Open club en meer mensen worden lid**.

Brugfunctie sport en vereniging is versterkt.

Meer organisaties werken meer en intensiever samen, onderwijs, sport, zorg en maatschappelijke organisaties.

Meer deelnemers zijn **doorverwezen vanuit het netwerk**.

Meer kinderen lezen of worden voorgelezen. Meer kinderen zijn lid van de **dorpsbokes**.

Meer **kennis en interesse in lokale erfgoed** bij de jeugd. Meer samenwerking met lokale erfgoedaanbieders.

Meer muziekverenigingen komen positief onder de aandacht van kinderen en ouders.

Meer kunstenaars in beeld bij Culturijs en netwerkorganisaties.

Meer samenwerkingstrajecten opgestart rondom kunst en cultuur met organisaties vanuit zorg en welzijn.

Meer inwoners doorverwezen.

Meer verbinding binnen het culturele domein.

Meer cultuuraanbieders zijn geënthousiasmeerd over het **bieden van een aanbod voor specifieke doelgroepen**. Zien mogelijkheden en kansen voor deze nieuwe doelgroepen.

LANGE TERMIJN EFFECTEN

Sportverenigingen als middel ter bevordering: van gezondheid, re-integratie, participatie, weerbaarheid, eenzaamheidsbestrijding. **Inzet van voorliggend veld voor preventie.**

Goed onderbouwd zwemplan voor de jeugd. Sociaal veilige vereniging. BW

Betere motorisch ontwikkeling en meer plezier in bewegen op jonge leeftijd leidt tot **meer structureel sport- en beweeggedrag** op latere leeftijd.

Toename lidmaatschap, nieuw aanbod voor speciale doelgroepen en meer open clubs betekent meer **toekomstbestendige verenigingen**.

Muziekverenigingen krijgen meer aanwas van **nieuwe leden** waarmee de vereniging kan blijven bestaan

Meer mogelijkheden voor **inzet van cultuur als middel** ter bevordering van preventie, positieve gezondheid en maatschappelijke verbinding. Voor welzijn, zingeving en leefbaarheid.

Door de aanwezigheid van verenigingen wordt **de leefbaarheid en welbevinden** in de kernen vergroot.

Een leven lang leren: veranderende behoeften biedt kans voor nieuwe initiatieven.

Nieuwe doelgroepen biedt grote kansen voor cultuurverenigingen en organisaties om zich te **binden en toekomstbestendigheid** te waarborgen.

2.4.2 Analyse inzet CF ondersteuning verenigingen en organisaties

SWOT- ANALYSE CF ondersteuning verenigingen en organisaties

Sterkte

1. Samenwerking sportverenigingen binnen hun sporttakken.
2. Samenwerking sportverenigingen in sportparken: gezamenlijk aanbod.
3. Aandacht voor nieuwe doelgroepen binnen sport- en culturele verenigingen.
4. Aandacht voor het bereiken en activeren van doelgroepen door het deskundig maken van vrijwilligers en (zorg)personeel.
5. Versterken van culturele verenigingen en organisaties en sportverenigingen.
6. De CF als verbinder tussen alle partners.
7. Preventief inzet van sport & bewegen, muziek & creatieve activiteiten als middel kan hoge zorgkosten voorkomen: Kostenbesparing door inzet op andere en kwetsbare doelgroepen en door inzet van sportverenigingen en cultuurpartners als 'voorliggende voorzieningen'.

Zwakte

1. Nog niet alle verenigingen zijn zich doordrongen van de noodzaak tot verandering. Dit is een meerjarig proces.
2. Veel inzet CF op aanjagen en uitvoeren van programma's voor kwetsbare doelgroepen, maar borging activiteiten bij verenigingen gaat soms nog lastig.
3. Aanbod cultuurpartners nog te beperkt, te versnipperd, niet zichtbaar waardoor toeleiding (na bijv. een workshop) soms stagneert.
4. Cultuur nog onderbelicht als middel voor preventie, positieve gezondheid, welbevinden en verlagen zorgkosten.

Kansen

1. (Nog) meer ondersteuning verenigingen in hun proces tot toekomstbestendigheid. Groei inzet CF naar meer ontwikkelaar en procesbegeleider.
2. Deskundigheid vergroten van verenigingen en ZZP-ers i.s.m. partners Lokaal sport- en beweegakkoord en Cultuur en Erfgoedvisie.
3. Inspringen op wisselwerking vraag en aanbod activiteiten, flexibele verenigingen, flexibele abonnementen.
4. Veranderende behoeften en nieuwe doelgroepen betekent kans op nieuwe sportieve en culturele initiatieven en toekomstbestendigheid.
5. Aandacht voor de toenemende digitale informatie maatschappij en daarop inspelen en ondersteunen.
6. Kennisdeling: nog meer betrekken van partners en organisaties met kennis over specifieke doelgroepen (mensen met beperking, met psychische aandoening, nieuwkomers) of liever nog de doelgroep zelf, ervaringsdeskundigen.

Bedreigingen

1. Corona heeft de uitvoering gestagneerd en de resultaten negatief beïnvloedt. Corona blijft een onzekere factor.
2. Werven en behoud van vrijwilligers blijft een bedreiging voor de vereniging.
3. Door wegvallen van verenigingen of activiteit gaat kennis verloren.
4. Het aanbod van sport- en cultuurpartners is niet altijd goed zichtbaar, vindbaar, laagdrempelig en betaalbaar.
5. Wel een Meedoen-app, maar geen Volwassenen-sportcultuurfonds, waardoor de kosten om te sporten een extra drempel opwerpen.
5. Zichtbaarheid en vindbaarheid: er is (nog) geen totaal overzicht van het beweeg- en creatieve aanbod voor peuters, jongeren en volwassenen.
6. Soms moeten mensen letterlijk bij de hand genomen worden om de drempel over te gaan: individuele toeleiding is arbeidsintensief.

STERKTE

1. Kennis & kunde:

- Expertise in doelgroepen (plezier in) bewegen en cultuur te laten ervaren, begeleiden van specifieke doelgroepen en organiseren.
- Expertise op samenwerken met verenigingen aan toekomstbestendigheid: open club, nieuwe doelgroepen bedienen, ondersteunen vrijwilligers.
 - Sterke partner in Iedereen doet mee!
- Extra kennis, kwaliteit, diepgang, deskundigheid en verbinding in het onderwijs.

2. Samenwerking & verbinding:

- Breed groeiend netwerk (opgebouwd), veel samenwerkingspartners, goede samenwerking onderling en met de gemeente.
- Delen hun kennis (onderling) en denken mee (met elkaar en netwerk van partners).
 - Zien overal kansen.

- Sterke binding met netwerken in de kernen.
- Goede verbinding met de programma's Sociaal Domein, Inclusie Agenda, Lokaal Sport- en beweegakkoord, Transformatiefonds, Voormekaar welzijn, Cultuur- en Erfgoedvisie en ketenregisseur.

3. Rol van de CF:

- Vliegwiel voor verenigingen m.b.t. bewegen en culturele activiteiten.

1. Kennis en kunde:

- Delen van expertise met verenigingen en andere aanbieders.

2. Samenwerking & verbinding:

- Voortdurend uitbreiding van netwerken & partners.
- Werken aan gezamenlijke thema's/projecten CF.
- (Nog) meer integraal samenwerken in de kernen (wijk- en kerngericht werken), aandacht voor inclusieve samenleving (samenwerking partners met specifieke kennis over doelgroep), informatie uitwisseling en afstemming met organisaties binnen het sociaal domein, versterken sociale basis.
- Steeds meer doorgaande lijnen, visie en kaders: Lokaal Sport- en Beweegakkoord, Cultuur en Erfgoedvisie, Sociaal Domein en Inclusie agenda, Preventieakkoord, Wijk- en kerngericht werken.
- Belang van cultuur als middel (naast bewegen) vergroten door inzet op Cultuur en Erfgoedvisie.
- (Nog) meer verbinding tussen Sport & bewegen, Kunst & cultuur en Welzijn voor preventie, positieve gezondheid en een sterke sociale basis.
- Inzet op herstel na COVID-19: sterke nadruk op terugdringen van achterstanden.
- Inzetten op jaarlijks gezamenlijk Plan van aanpak met deelplannen per CF-organisatie.

3. Rol van CF:

- Meer ontwikkelaar en procesbegeleider richting toekomstbestendigheid en versterken van andere sport- en culturaanbieders in voorliggend veld.
 - (Nog) meer inzetten op werken vanuit de bedoeling en ondersteuning wie nodig heeft: vraaggericht, data-gedreven en flexibel.

ZWAKTE

1. Kennis & kunde:

- Expertise van de CF is voor begeleiden van grotere processen nog onvoldoende: vaak worden regionale partners ingevlogen.

2. Samenwerking & verbinding:

- Soms is er nog concurrentie gevoel.
- Te weinig tijd (nemen) samen voor lange-termijn-visievorming.
- Verbinding tussen programma's is (intern binnen gemeente) niet altijd goed zichtbaar.

3. Rol van de CF:

- Soms is de CF weinig flexibel qua inzet: voor een groot deel vast in uren in vaste projecten.
- Projecten/activiteiten worden nog veel door CF in stand gehouden: zou meer overdracht en versterking van andere aanbieders moeten zijn.
 - Preventief is er weinig aandacht voor de 'gewone' volwassene (keuze).

1. Kennis en kunde:

- Afhankelijkheid van motivatie/inzet van personen/organisaties en verloop van personeel bij het overbrengen/behouden van kennis.
- Inzetten op groei in procesondersteuning en ontwikkeling betekent een ander CF-profiel. Voor de bestaande CF-organisaties: door ontwikkelen en/of expertise in huis halen. Dit zal mogelijk wat tijd vragen.

2. Samenwerking & verbinding:

- Er gaat veel tijd zitten in overleg en besluitvorming is soms traag: integrale aanpak kost meer afstemming en soms dus tijd.
- Ketenpartners binnen het Sociaal Domein zien de CF als 'oplossing' voor veel vraagstukken. Vraag is groter dan de capaciteit.
- Traject tot een toekomstbestendige visie bij verenigingen is vaak een meerjarig proces.

3. Rol van CF:

- Niet altijd kunnen bestendigen/wegzetten van activiteiten bij partners, zodat ruimte ontstaat voor aanjagen van nieuwe initiatieven.
 - Inzetten op groei procesbegeleiding en ontwikkeling betekent een ander type rol, functievoerschuiving en andere kosten voor CF.

4. Overig:

- Er is geen (gezamenlijk) activiteitenbudget voor de CF, dit werkt soms beperkend.
- Incidentele beschikbaarheid van financiële middelen; wel Meedoen-app, geen sportcultuurfonds voor 18+: doorverwijzing en inzet op structurele deelname is dan lastig.
- Krimp jeugd en toename senioren is een bedreiging voor (vrijwilligers van de) verenigingen.
- Digitale wereld zorgt voor meer schermtijd en minder bewegen.
- Er is (nog) geen totaal overzicht van sportief en cultureel aanbod, zodat keuze en toeleiding moeilijker te realiseren zijn.

KANSEN

BEDREIGINGEN

HOOFDSTUK 4: AANBEVELING AANBESTEDING CF 2022-2026

Naar aanleiding van de hiervoor besproken resultaten en SWOT-analyses van de inzet van de CF, aangevuld met de bevindingen vanuit:

1. evaluatie 2017-2020 met de afnemers van de CF uren en CF-organisaties zelf
2. de aanbevelingen interne collega's tijdens de Project Start Up Aanbesteding CF in 2020
3. informerende avond 4 november en schriftelijke reacties van de gemeenteraad in december 2021
4. klankbordgroep sessie met vertegenwoordiging van de afnemers op 29 november 2021

komen we tot de volgende aanbevelingen voor de aanbesteding periode 2022-2026:

Meer **maatwerk** per kern en wijk en **werken vanuit de bedoeling**: dus meer **vraaggericht**, meer **data-gedreven** werken, meer flexibele inzet, inzet op doelgroepen afhankelijk van wat er nodig is. Dat betekent:

- Verschuiving **naar meer cultuur**, minder sport, belang inzet in Cultuur en Erfgoedvisie.
- Verschuiving **naar meer toekomstbestendige verenigingen**: ondersteuning open club, vitale sportparken, nieuw aanbod creëren, nieuwe doelgroepen bereiken, verenigingen als voorliggend veld.
- Verschuiving **naar werken aan maatschappelijke opgaven** en minder focus op doelgroepen.
- Verschuiving **naar meer ontwikkelaar en procesbegeleider** in de rol van CF, minder zelf uitvoeren.

Meer werken vanuit **gezamenlijke doelen en gezamenlijke verantwoordelijkheid**: met afstemming per kern. Dat betekent:

- Verschuiving **naar gezamenlijk plan van aanpak** per jaar met deelplannen per CF i.s.m. contactpersonen kernen, Voormekaar Welzijn, team Sociaal Domein.
- Verschuiving **naar (nog) meer integraal samenwerking en versteviging van de verbinding** tussen Sport & bewegen, Kunst & cultuur en Welzijn: intern binnen de gemeente (collega's en programma's), tussen de CF onderling en binnen het plan van aanpak van de CF.
- Verschuiving **naar meer samenwerking opzoeken met partners** via o.a. het Lokale Sport- en beweegakkoord en Cultuur- en Erfgoedvisie voor ondersteuning, kennisdeling en deskundigheidsbevordering bijv. over de specifieke doelgroepen.

Hierdoor ontstaat er :

- Verschuiving **naar een sterkere sociale basis**.
- Verschuiving **naar meer inzet op preventie**.
- Verschuiving **naar beter benutten voorliggend veld** voor preventie, participatie, welzijn en welbevinden. Dat betekent het deskundig maken, ondersteunen en versterken van het voorliggend veld.
- Verschuiving **naar meer wijk- en kerngericht en op maat werken**.

